

НАЦИОНАЛЕН АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ"

ЗАСЕДАНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ

Стенографски протокол

София, 19 ноември 1977 година

/Открито в 12,05 часа/

- 0 -

Д Н Е В Е Н Р Е Д

Обсъждане на постановката на "Фантазиите на Фарятиева"
от А. Соколова, първи състав, на камерна сцена, осъществена от
гост-режисьора Димитрина Гюрова.

- 0 -

ПРИСЪСТВУВАТ:

- Дико Фучеджиев - председател - директор на театъра
- н.а. Кръстьо Мирски
- з.а. Енчо Халачев
- Банчо Банов
- Антония Каракостова
- н.а. Маргарита Дупаринова
- з.а. Славка Славова
- з.а. Виолета Гиндева
- з.а. Сава Хашъмов - партиен секретар
- з.а. Николина Лекова - председател на съюзната организа-

ция

- Николай Николаев - секретар на ДКМС
- Кирил Неделчев - и.д. главен художник
- Крум Табаков - отг. за музикалното оформление
- Юлиан Вучков - главен редактор на списание "Театър"
- Васил Стефанов
- з.а. Стефан Сърбов
- з.а. Димитрина Гюрова - постановчик на пиесата

ОТСЪСТВУВАТ:

- н.а. Филип Филипов - поради болест
- н.а. Стефан Гецов
- н.а. Андрей Чапразов - на репетиция
- Марин Гинев
- н.а. Любомир Кабакчиев - зает за IV конгрес на САБ
- Камен Зидаров
- Драгомир Асенов
- Никола Русев

Кольо Георгиев
Димитър Канушев

- 0 -

О Т К Р И В А Н Е

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Откривам заседанието на художествения съвет.

Имаме само една точка - обсъждане на постановката на "Фантазиите на Фарятиев" на камерна сцена, осъществена от гост-режисьора др. Димитрина Гюрова.

Има ли някакви предложения за други въпроси в дневния ред? Няма.

Иска ли режисьорът да каже нещо предварително?

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Не.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Другари, имате думата да кажете вашето мнение по това, което беше представено.

Има думата др. Юлиан Вучков.

И З К А З В А Н И Я

ЗДК ЮЛИАН ВУЧКОВ: Няма възможност човек просто да преброи до десет и да си помисли малко и веднага правим преценка, а хората работят месеци.

ОБАЩДАТ СЕ: Не трябваше ли да гледаме и другия състав и тогава да обсъждаме?

ЗДК ЮЛИАН ВУЧКОВ: Не знам дали ще имаме възможност да дойдем и на другия състав. Поне ние с Васко да си кажем сега

впечатленията. Ако имаме възможност, ще се опитаме да дойдем.

Аз смятам, другари, съвсем искрено, че това е един определен успех за Националния театър и въобще за нашия театър. Говоря го искрено, по убеждение. Вие знаете, че аз съм известен по-скоро като твърде критичен, отколкото като безкритичен, и рядко слестявам моите критически впечатления и неудовлетворения, недоволства.

Трябва да ви кажа, че този спектакъл ме зарадва и по някои принципи ^{сбор} съображения, които искам да изложа съвсем накратко разбира се, без да ставам разточителен. Дори споделихме с др. Васил Стефанов някои тревоги въз основа на някои наши общи впечатления сега от театъра, които тука за щастие според мене ги няма.

На мене ми прави ^{впечатление}, че българският театър започва да става много студен и много хладен, а също така и много външен. Простото вече гледаш някои спектакли и нищо не ти трепва, не те вълнува, не те грабва, не те стопля. А в епохата на научнотехническата революция всички ние имаме нужда според мене от повече топлина, от повече сърдечност, от това, което се нарича емоционална страна на изкуството.

Разбира се, ако я няма другата страна, ясно е, че театърът не би бил консервативен, остарял и несъвременен и т.н., но в края на краищата изкуството затова е изкуство, за да ни вълнува.

Понеже аз бях докладчик на Декадата на съветската драматургия и гледах много спектакли - 15 - тука на заключителния преглед, трябва да ви кажа, че поне 50 % от тях бяха толкова шумни, външни и хладни при цялото тичане и подскачане по сцената във вид на лунапаркове! Ние видяхме спектакли във вид на лунапаркове

Такива гимнастически пирамиди, движения и упражнения! Всяка дума, всяка реплика се илюстрира с прегрупирвания, с масовки, с мизансцени, с промени в прожекторите, в осветлението! Вече всички се научиха да правят зрелищен театър и текстът да им бъде само повод, словото да им бъде само повод, а да липсва онова, което се нарича баланс между текст и картина.

Разбира се аз се радвам, че отдавна вече нашият театър не е концертен, рецитален, застинал и т.н. и т.н., че той надживя този догматичен период, в който наистина беше може би малко декламативен, замръзнал, но изгуби се обратното, пак ще го кажа, уважението към словото, уважението към това, което се нарича човешки взаимоотношения на сцената.

Затова именно спектакълът ми доладна на мене с това, че той е емоционален, заразителен спектакъл. Разбира се той е и умен спектакъл. Първо е много приятна самата пиеса. Тя е много различна от всичко това, което обикновено съветските автори ни предлагат за съвременността. Тя е от другото направление, не на производствената драматургия, а на тази, ние бихме я нарекли по-психологическа драматургия, въпреки че в нея има една силно изведена ироническа линия, ироническа струя и според мене много точно е усетена и от режисурата, и от целия актьорски състав.

Спектакълът е много вгълбен в човешките взаимоотношения, много вярно е усетена природата според мене на драматургията. Психологическата и малко по-особената, жанровата природа на драматургията е много вярно усетена преди всичко от режисурата и разбира се и от актьорския състав.

Аз бих казал даже, че тази постановка е един нов, приятен свеж момент и в работата на самата Димитрина Гюрова. Виждали сме и други нейни хубави постановки, но това е по-различно. Тука тя

работи с много финес с актьорите, с много чувство за нюанси, за детайли. Твърде много я интересува богатството на човешките взаимоотношения, в много гами тя разкрива това богатство на човешките взаимоотношения, без да прави бутафорен, остарял, затворен психологически театър. Това е интересното - че тя прави, търси и осъществява един психологически театър, не вчерашен, не с архаична дата, а един театър, в който има разбира се и една съвременна чувствителност.

Ние много говорим за това кое е съвременно. Може би съвременното е именно това, че първо една голяма кореспонденция получава спектакълът със зрителната зала, има една спойка, една връзка, има една органика. съвременна органика има в спектакъла, която е търсена от режисурата и е постигната в много отношения с целия актьорски състав.

И онова, което е най-характерното - има атмосфера в спектакъла, вие го виждате това, и при това атмосфера, разкрита с доста разнообразна палитра от средства. И музиката тука много добре се намесва, и мизансценът е изразителен и разнообразен, без да е натрапчив, защото не бивървял в тази пиеса един натрапчив, демонстративен, прекалено зрелищен и скулптурен мизансцен. Този мизансцен, бидейки изразителен, същевременно се разтапя в актьорските взаимоотношения, разкрива ги тези взаимоотношения

Всичко това според мене вълнува и оставя едно много приятно впечатление като цяло върху спектакъла.

Ще кажа и това - че спектакълът не само вълнува, но и събужда много мисли. Има много оценки в спектакъла, което не е характерно за редица наши спектакли, които някакси като картина и като цяло ни вълнуват, но вътре в картината, вътре в рамката нещата са много много често кухи, не са уплътнени, не са изпълнени, а точно това изпълване на цялата режисьорска рамка с вът-

решния живот на всички актьори, на целия актьорски ансамбъл прави впечатление, вълнува и събужда редица размисли за съвременния човек, за неговата съдба, ако щете, за отчуждението, за самотата за нуждата от близост и от обич между хората, за всичките тези проблеми, които излишно е сега да преразказвам тука от пиесата, съществуват в нея и според мене много вярно са усетени, почувствувани и изведени от режисурата и от целия актьорски състав.

Две-три думи да кажа само за актьорите.

Според мене са много силни, макар и не абсолютно равностойни всички разбира се. Бих искал да кажа, че ние видяхме тука в лицето на Ружа Делчева просто една блестяща и голяма наша актриса. Другари, не е ли срамста, че трябваше др. Гюрова да дойде в Народния театър, за да ѝ даде най-после една роля след пет години отсъствие! Ние не мислим просто какви национални богатства имаме и понякога се отнасяме много хладно. В нашите театри вече понякога не можеш да видиш артисти. Аз не говоря за Народния, защото тука има и други много творци, които играят. Но по принцип ние виждаме по нашите сцени твърде много сиви и посредствени, обикновени, стерилни актьори, а тука виждаш едно великолепно присъствие, толкова сочно, толкова пълнокръвно, толкова богато, което властно те грабва, властно те грабва един жив образ, един жив човек непрекъснато те държи в напрежение! А пет години тази актриса не играе! И трябва да обърнем внимание на това нещо.

Тука седи др. Славка Славова и тя е една от актрисите, които - без тука да ги съпоставяме, защото те са различни като индивидуалност и т.н. - са в същото положение. И други. Някакси не влизаме в досег с това национално богатство, което имаме. Просто забележително играе тази голяма наша актриса. В една много интересна светлина се разкрива, в един характерен план, малко

по-различен за нея. Иначе тя обикновено е играла в героическото направление, където е имала големи изяви, много силни и много ярки. Но тука според мене това е наистина една голяма изненада. И при това съвършена органика. Ружа Делчева, която е патетична актриса, на монументалните платна, на епиката, на героиката, на големите неща, изведнъж на камерна сцена ~~я~~ постига една абсолютна, безотказна органика, което разбира се се дължи - дължа да го подчертая - и на цялото режисьорско решение, което е преследвало максимално тази органика и я е постигнало много категорично.

Разбира се и други актьори. Тука трябва да прибавим постижението и на Тая Масалитинова, която също много богато и свежо играе, и от там вече да се насочим и към по-младата актьорска група, която също с подчертан финес и култура следва своите задачи.

Бих искал да тръгна от Сава Хашъмов, който според мене, както винаги води образа с неговия присъщ съвременен рефлекс, с неговото така изострено вътрешно чувство за нещата именно за съвременните измерения на актьорското изкуство, за съвременните измерения на образа. Определена сполука за този актьор, радваша ни.

Разбира се бих отбелязал, понеже нашият художествен съвет има и препоръчителен характер, че след момента, в който той разбира, че ~~Сава~~ ^{Сава} вече го е изоставила и илюзиите са рухнали, от тук нататък ролята започва да става малко равна като актьорска изява, като актьорска реализация, нещо липсва като че ли, дали върхове още малко, дали акценти, дали отсенка преди всичко за онова, което се е случило и което е рухнало в целия този свят, поетичен и красив, който си създава този романтик. Мисля, че

има какво да се пожелае в тази част на спектакъла за нейното уплътняване, за нейното психологическо изостряне, за нейното по-богато извеждане въобще от тука нататъка, за да може нещата окончателно да се оформят като една рамка и като един вече окончателно завършен художествен резултат. Има достатъчно време - няколко дни - и не е проблем според мене това да се постигне.

Определено ярко и интересно е постижението и на Жоржета Чакърова с нейната свръхчувствителност до болезненост - нещо, което е и доста съвременно, и ляга много на тази героиня и на този образ според мене. С нейния бърз и остър рефлекс, както и Сава Хашъмов, и в този смисъл хармония между двамата, получава се една хубава партньорска спойка.

Не бих казал, че може някакви особени пожелания да направя за Жоржета. Може би това, че на места тя твърде много авансира според мене Фарятиев и може би трябва да се усети по-дълбоко, че тя отива към него поради липса на друг избор, а не защото това е нейният дълбок вътрешен избор в живота, просто защото в момента тя няма друг избор. Мисля, че това по-определено и по-отрано трябва да се усети, защото то е интересно като мотив в цялото поведение на героинята и на характера.

Интересна е според мене и изявата на Валя Гиндева, много обаятелна, много раздвижена, изцяло е така да се каже в типа на тези млади хора, които на повърхността изглеждат много безхарактерни, лекомислени едва ли не, само модни и кухи и нищо повече, а в дълбочината си се оказват много по-чисти и по-романтични, отколкото всички останали.

Бих пожелал разбира се на Валя Гиндева малко по-голяма овладяност на външните изразни средства, малко по-голяма чистота в пластическия рисунок. На места мисля, че той се нарушава и се огрубява и малко излиза извън тази поетична тъкан на спектакъла

и на цялата драматургия. Не е проблем според мене да се постигне тази по-голяма прецизност, събраност и овладяност на чисто пластическите средства, а може би не само на пластичното.

Не искам да се спирам и на другите. Мисля, че това бяха всичките актьори.

В заключение мога да кажа, че този спектакъл определено ще се радва на един успех, защото е човечен спектакъл, защото е топъл спектакъл, съвременен, умен и има с какво да заинтригува нашия зрител.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Благодаря. Друг?

Др. Мирски.

Н.А. ПРОФ. КРЪСТЬО МИРСКИ: Ами както винаги Юлиан, след като вземе пръв думата, вече отнема възможността на другите да кажат нещо особено ново. Така че моето изказване ще се ограничи само с няколко думи.

Първо, аз приемам напълно това, което каза Юлиан, напълно на същото становище съм.

Искам да направя само две забележки, които с нищо не намаляват постижението, което наистина е значително, много хубаво. Спектакълът е не само добре разбран, но и много детайлно смислено разработен. Постиженията и на режисьор, и на артисти, и на художник, и на композитор са добри. Пък и пиесата според мене е една много хубава пиеса, която, както каза преди малко Тони Каракостова, поставя много болни въпроси. Всичко като че ли идда да допринесе за един хубав във всяко едно отношение, зрял, солиден, смислен и полезен за възпитанието на зрителя спектакъл.

Моите две забележки са следните:

Едната е че ми се струва, че не бих имал никакви претенции, ако тази пиеса се играеше на голяма сцена. Но долу, след

като всичко е добре постигнато, ми се струва, че пиесата би спечелила, ако артистите довеждаха поведението си още повече до една, как да кажа, ако кажа етюдност, може би ще ме разберете лесно какво искам да кажа, макар че може би това не е най-точното определение, т.е. без да се нарушава онова обобщително начало, онзи стремеж да се разкрие едно философско съдържание, все пак да не забелязваме ние моменти, когато ~~роляжите~~ ^{актьорите} бих казал твърде директно, а понякога и натрапчиво, се съобразяват с присъствието на зрителя. Не да не се съобразиш, а да не се съобразиш така директно. Т.е. известни приспособления, та дори у Ружа Делчева, са пригодени към зрителя, т.е. очаква се определен ефект и това личи.

Като казвам това, не искам да кажа, че това личи много, но тъй като спектакълът е наистина хубав, желателно би било такъв род неща да се избегнат. Има ги струва ми се почти у всички изпълнители.

Това е едната ми забележка.

Другата, без да мога да бъда много конкретен, е такава. Също имам чувството, че в постепенното разкриване и развитието на отделните образи в услуга на инак добре изведената мисъл на спектакъла би могло да се получи една още по-добра композиция с оглед на това - да се разкрие още по-пълно съдържанието и смисълът на пиесата. Или, казано с други думи, отделните части от пиесата, колкото се отнася до това, до поведението на актьорите в рамките на образите, в рамките на всяка една от тях биха могли да бъдат още по-добре диференцирани така, щото да са в услуга на идеята, за да се получи едно много по, не много, но едно по-добро композиране по линията както на развитието на образите, така и на разкриването им.

Да не може никоя сцена да бъде изместена от там, където

й е мястото.

Не знам дали се обясних добре, но...

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Аз разбирам, другарю Мирски.

Н.А. ПРОФ. КРЪСТЬО МИРСКИ: ... ми се струва, че в това отношение може още нещо да се направи, особено след като така добре е разбрано от всички какво трябва да носи всяка сцена.

Това са двете ми забележки, които пак казвам, с нищо не намаляват наистина радостното постижение. Нямам какво повече да кажа освен да им пожелаая заслужения успех на спектакъла.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Друг? Др. Васил Стефанов.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ: Аз съжалявам, че по моя вина пропуснах половин час от началото на спектакъла и нямам съвсем докрая пълни впечатления, но мисля, че това, което видях, е достатъчно, за да се съглася с това, което вече се каза, че става въпрос за една определена сполука на театъра, на този колектив, който създава спектакъла, и на режисьорката, която мисля, че за пръв път работи с вашия колектив.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: За втори път.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ: За втори път ли.

Докато аз гледах това представление, си мислех, че тази ^{на}ваша камерна сцена й провървя. Така да се каже интересните неща, или повечето от интересните неща, които стават в театъра, се появиха на тази камерна сцена и този спектакъл укрепва това мое впечатление. Не знам защо става така. Дали за това, че камерният спектакъл дава възможност за една по-прецизна подборка на състава, за по-добри попадения, или някъде другаде са причините. Но така или иначе, аз откакто се е открила нанова сградата на театъра, следя всичко, каквото става тук, и ми се струва, че приятните или по-голямата част от приятните моменти, които съм

прекарал в театъра, са били на тази малка сцена.

Мисля, че Димитрина, която е почитателка на Чехов и един от постановчиците на Чехов у нас, просто в този спектакъл е тръгнала от един опит в чеховските си постановки и е направила всъщност една съвременна пиеса без да има претенциите, че това е пиеса от категорията на Чехов в нивото си, тя е решила тази пиеса в чеховски ключ. Отова преливане в атмосферата на спектакъла между лирика, ирония, между нещо, което е много натурно от живота и което в един момент се издига в обобщение, до една поезия.

Аз не познавам пиесата, но според мен този начин на решение на спектакъла е точно прилягащ. Представлението в нито един момент не ми подсказа, че пиесата тегли в друга посока. Напротив, явно пиесата точно така трябва да бъде, в този план трябва да бъде решена.

Това, което казах досега за генералното режисьорско решение, е едно вярно попадение в жанровото решение на спектакъла.

Онова, което също ми хареса в спектакъла, то е, че режисурата без изобщо напълно да се е скрила в актьорите, въпреки всичко се проявява главно чрез актьора и затова и в спектакъла има такива актьорски сполуки. Аз просто не бих могъл може би да градирам. Но има градация и аз ще кажа за нея по-нататък. Но общо взето в спектакъла имаме едно категорично актьорско присъствие у всички изпълнители.

Юлиан говори за мизансценирането. То именно подсказва, че режисьорът не е оставил актьорите просто да правят образи. Той непрекъснато ги води.

Онова, което ми харесва в спектакъла е, че има характерно - нещо, което в нашия театър в последно време започва да изчезва като театрална добродетел.

И което е по-особеното то е, че тука има не просто характери, а има една атмосфера на характери. Всеки от персонажите в този спектакъл носи не само една своя индивидуалност, а едно също особено излъчване и това излъчване в последна сметка се събира в една хармония на излъчване на целия спектакъл, който има една своя много характерна атмосфера.

Мисля, че на това равнище, на което днес гледахме представлението, то явно подсказва, че ще расте по отношение на уплътняване на актьорските изпълнения и аз мисля, че това уплътняване би трябвало да се очаква да дойде по-скоро от, не знам дали да я нарека младежката група, но във всеки случай от двете по-млади женски роли - на Гиндева и на Чакърлова. Мисля, че и от тези две актриси има нещо да се дообработва по отношение на това което аз бих нарекъл в момента игра. Просто плътното навлизане в характера, в образа, онази натурност, която има у другите, у тези актриси още не е постигната. Дали ще се постигне не знам. Юлиан спомена нещо като препоръка за известно обирание на някои средства от Гиндева.

Аз мисля, че една от сцените, която изисква още шлифоване, не толкова напълване, колкото очистване, това е сцената преди финала между двете жени, когато тръгва да напуска дома.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Да, бягството.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ: Там има струва ми се едно малко ахкане и охкане по женски, което би трябвало малко да се обере. Там трябва да се постигне една по-голяма чистота, по-голяма конкретност в поведението. Тука просто като че ли актьорите се опират малко на една външна изява, а не напълват достатъчно.

Лично аз бих препоръчал да се помисли просто защото много ми харесва начинът, по който прелива действието заедно с

настроението си от едната площадка в другата, с влизането на един нов персонаж на сцената, пак внася нова атмосфера, изменя се всичко.

В самия финал, когато майката се връща за да дочете писмото, това връщане и по драматургия - аз не познавам пиесата струва ми се има един доста рязък праг на прекъсване на една напълнена атмосфера, когато всичко вече е стигнало до ясния си край, нейното влизане като че ли много рязко скъсва атмосферата. Има нужда като че ли тя да влезе по-плавно, да не я усетим дори, че тя влезла на сцената и само осветлението да покаже, че тя е тук, за да почне да чете. И може би просто актрисата да влезе с едно малко по-друго настроение. Тя влиза с усещането като че ли за делника си, а тук вече е станало нещо, което...

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Трябва да се играе не буквалната житейска правда, а да се играе по поетиката на финала.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ: Именно, именно.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Абсолютно вярно. През делника да се стигне до това.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ: До онзи поетичен обобщаващ финал, който е напълнен вече и тука малко избледнява.

ЮЛИАН ВУЧКОВ: По-отрано трябва да бъдем подготвени за този поетичен символен финал. Малко по-отрано.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ: Но аз с интерес и с удоволствие бих дошъл да гледам и другия състав, просто за да мога да гледам още веднъж спектакъла, пък и за да видя как е протекла работата и с другите актьори.

Това е, което мога да кажа.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДИНОВ: Благодаря.

Др. Дупаринова.

Н.А. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Както винаги, аз съм благодарна, че имаше тези изказвания на др. професор Мирски , на др. Юлиан Вучков и на др. Стефанов.

Бих искала да кажа, че аз прекарах три дена в тези два дома, всъщност в този дом, и мисля, че не бих се спряла да бъда всеки ден.

Първо, жалко, че писателката я няма тука, за да ѝ благодаря, а сигурно не само аз, но и всички в театъра, заради тази толкова театрална, толкова човешка, толкова пълна с нещо, което липсва на всички ни в живота, пиеса. Прекрасна пиеса!

ОБАЖДАТ СЕ: Актриса.

Н.А. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Да, ето на.

ОБАЖДАТ СЕ: Традицията на Стефан Савов. /Веселост/

Н.А. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Да, лека му пръст.

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: Тази също ви е изстрадала пиесата си като него.

Н.А. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: И просто да благодарим на добрия случай, че тази пиеса е попаднала в нашия театър и пак на нашето ръководство, разбира се, и да благодарим за това хубаво гостуване на Димитрина, която личи, че с голяма обич умее да работи, защото е един режисьор, който дава свобода на своите актьори, така както тя е дала свободата на тези трима души, които играят една и съща роля. Това показва, че тя действително с обич умее да работи с хората. Аз съм работила с нея един или два пъти, два пъти, като се смята и телевизията, и просто бих се радвала да бъде и друг път в нашия театър.

Това, което се отделя за мене от цялото изпълнение, е участието на др. Хашъмов. Смятам, че той е един център, около който се завъртат всичките неща, които има в какво да узреят.

Именно затова аз смятам, че неслучайно да речем и др. Мирски каза, че това представление би могло да се играе и на голяма сцена, защото приспособленията, с които да речем една прекрасна актриса, каквато е Таня Масалитинова, това са неща, в които тя и в живота така говори, и повечето от нас така говорим. Но това са все пак приспособления за голямата сцена.

Защо говоря за Сава Хашъмов? Той е овладян в себе си. Ти му вярваш, че наистина този човек, без да бъде смешен, без да бъде луд, без да сме всички запознати с тези мисли, с тези търсения, които тази писателка поставя на разглеждане, той действително остава сериозен, действително остава като представител на едно течение, в което може да се повярва, именно заради неговата дълбока човечност, именно заради неговата вяра в хората, в обичта между хората.

Смятам, че ни е липсвало изкуството на Сава Хашъмов в този план през всичките тези години, в които аз съм в театъра, и в тези години, в които той е дошъл.

За Ружа Делчева какво да кажа? Най-хубавият момент, един такъв момент, който много рядко се среща на сцената. Това е преминаването ѝ, когато ѝ става лошо. Докато ѝ се смееш, докато се смее някак си така, гледаш на нея като на всички деца, с очите на всички деца, както гледат на своите родители, и изведнъж идва този преломен момент и нейното излизане, което никога няма да се забрави.

Много интересна и много ефектна е Виолета Бахчеванова. Всъщност аз нямам актьори, които не бих искала да ги гледам. Това е може би моя слабост, но може би пък и някакво достойнство все пак.

Да обичаш изкуството на колегите си мисля, че е хубаво нещо и че е щастие да бъде така.

Наистина един голям празник е това представление. Много се радвам, че др. Валя Гиндева търси така. Наистина би могло като че ли нещо да се обере от всичко, но пък то се отделя може би именно по този начин, може би то е характерното за тази младост. И това, което аз видях първия път с това ново търсене днес което имаше Валя, за мене е много похвално.

Камелия е много сладка и много хубава и усещам как се вълнува, че е в този голям състав, в тази голяма пиеса. И на нея нека да е на добър час, макар че тя вече е била на сцената на Народния театър.

Жоржета Чакърва е прекрасна! И при нея наистина при този момент - заминаването би могло да се пожелае да се обере нещо, но то пък върви общо. Искам да кажа, че няма разностилие в моментите на всеки актьор и смятам, че няма разностилие в играта и на двата състава.

Прекарасна е Николина Лекова в тази роля.

Аз бих помолила само нещо, което казах и на нея. Няма нужда от тази пудра. Тази пудра не е за тази сцена, пък даже и за голямата сцена не е вече. Може би толкова грим не е нужен, защото при осветлението един нос, където има пудра, се отделя от другата част, която е много свежа на ръце и на врат. Но разбира се това си е все пак нещо, което един актьор трябва да си изживее.

Аз вярвам, че това представление - и първото, и второто, което гледахме, има едно улягане, има и едно затопляне, това положително ще стане нататък.

Моето предложение за тези светлинни промени от едната къща в другата е такава - може да се светне, нищо че ще се види, че другите излизат или влизат. Да няма тези мъртви тъмни точки. Няма нужда. Да речем, когато чакаме да се види лелята.

По-леко да мине едното с другото. И започването също. Има една тъмнота, нещо падане и чукане. Няма нищо лошо в това.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: По-бързо трябва да се подава осветлението от едната на другата страна.

Н.А. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: По-леко да минава. Едно в друго.

И тази музика, която човек я чака! Ами това е много хубаво!

На добър час!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Каракостова.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: Първо искам да кажа, че безкрайно се радвам да видя осъществена на сцената тази пиеса, за която от самото начало аз бях един много голям патриот и вярвах в нейните художествени качества, сила и обобщение. Правя го и го правя не само на себе си, а и на директора, защото тази пиеса не беше приета толкова леко в този театър, колкото сега може да ни се стори.

Искам да поздравя др. Димитрина Гюрова, която повярва на тази млада авторка, дебютантка.

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Пиесата се играе в целия Съветски съюз с голям успех.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: Да, когато влезе в този театър, се играеше в два театъра само и още нямаше рецензии. Така че искам да отправя един комплимент към създателите на този спектакъл, които просто повярваха в особените качества на драматурга, на автора на тази пиеса. Защото тази пиеса не е за алиенацията в нашето общество - и това е качество и на спектакъла, и на режисурата преди всичко - а е за един по-сложен проблем. Хората се обичат и тази любов понякога е сляпа, защото духовната ограни-

ченост на манталитет, на условия, дори някакъв провинциализъм ограбват техните човешки контакти и хората от любов си причиняват най-големите пакости или дори осакатявания на съдбите си. Това е особено силно и граждански изведено в спектакъла. Спектакълът звучи с тази тема много силно и много силно въздействува на публиката.

Контактът, който става между актьорите на сцената и зрителната зала, ми е най-скъп не защото само е камерна сцена и защото контактът между актьора на сцената и залата е по-голя, дистанцията е много намалена, а просто защото тази тема прозвучава в режисурата на Димитрина, достига до умовете и сърцата на зрителите без да става никъде сантиментална или мелодраматична.

Подкупва ме в решението на спектакъла и това, че непрекъснато поставя зрителя пред изненади. Пиесата няма някакъв особен сюжет или интрига, а ни поставя пред изненади на ситуацията, родени от взаимодействието на тези характери. В това отношение органичното поведение на всички е налице, при всички има органика, която подкупва, и това е заслуга и на таланта на нашите артисти, и на режисурата, която е работила с тях.

В този смисъл искам да отправя някои бележки, като преди това искам да градирам постиженията. Аз не мога сега в съзнанието си да преценя кое е по-голямото постижение - дали на Ружа Делчева, която много властно ми въздействува, или на Жоржета Чакърова, която органично от самото начало докрай също ми въздействува, но и двете с една удивително остра съвременност, всяка в своя образ. Това е едно безкрайно скъпо качество, което имат. Всичко е към партньора, във взаимоотношенията с партньора, в това желание да не общуват понякога, за да не разгубят тази тема, която имат на любовта си към човека. Всъщност това е парадоксът, който е

постигнат в спектакъла.

Имам същата претенция към Ружа Делчева за финала, когато тя влиза с това писмо. Все пак ми се струва, че трябва да прouchава някаква драматична нотка.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Има повече бит, отколкото ...

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: Да. Някаква друга, по-голяма тема, а не само да прочете писмото. Не само тази е задачата там.

Аз искам просто да поздравя Валя Гиндева, защото за 15 репетиции горе-долу след "Бяг", редувайки се с втория състав, тя направи страшно много. И особено силна е цялата ѝ последна част, последната картина на нейния образ.

Претенциите ми към нея са по-скоро в първата част, където има някакъв момент на демонстративност на детската разпиляност, търсено е младото момиче. Няма нужда да се правиш на по-малка, отколкото си. Може би се боиш от възрастта си. Излишно е, абсолютно излишно е. Не е необходимо да търсиш детето там в това кривене на краката, в това обиграване с диван и т.н. На мене ми се струва, че това е малко в повече и от там идва тази разпиляност - от това желание да защитиш възрастта на героинята си.

Напротив, в последната част, където се опитваш да бъдеш възрастния човек, точно там подкупваш най-много.

Аз смятам, че постиженията на двете народни актриси, - за съжаление не съм гледала втория състав и нищо не мога да кажа - и на Таня Масалитинова, и на Ружа Делчева в тази дуетна сцена, която имат, това е действително блясък, това е огромно богатство.

И искам да поздравя и Сава Хашъмов, който достойно се справи с всичките жени във "Фантазиите на Фарятиева". /Смях/

Шегата е съвършено сериозна. Действително бяха само жени долу.

ЮЛИАН ВУЧКОВ: Той е търпелив човек.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: От актьорските съдби той всъщност е актьорът, който най-много изненадва с неочакваното си решение. Той показва образа в такава светлина, в каквата ние досега не сме го познавали. Потърсена е друга светлина. Савата е бил винаги по-остър, по-нервен, дори някъде неговата физика е използвана в негативни образи, неговото излъчване. А тука виждаме, че той може да бъде използван с успех и в такъв план роли.

В последния диалог с героинята на Валя Гиндева - Люба - искам да кажа това. Сава, там ми се струва, че когато човек е нещастен и ограбен, той веднъж си засилва тази слепота към другите. Т.е. разгубването на поетичното във Фарятиев е трагично, т.е. преодолява гълтането на сълзите, преодоляването на самия себе си, преодоляването на фантазиите на Фарятиев трябва да излезе повече в този монолог. Не толкова изживяването на собствената загуба, а вече ми се струва, че задачата е в един по-друг план - как е осакатен този човек, как една жизнена ситуация го е ограбила. Той вече няма да е Фарятиев.

Още ми липсва нещо, което вече да не е симпатията на публиката на негова страна в това решение. Малко ми прозвуча във финала неорганично изправянето на Валя.

З.А. ВИОЛЕТА ГИНДЕВА: Не можах да улуча прожектора. /Веселост/

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: То трябва да е не така натрапливо.

Тука за музиката на Крум се говори. Искам да кажа няколко думи за декора на Стефан Савов, който в първия момент аз даже не можах да го приема, защото познавах и пиесата, твърде много бях свикнала с авторското решение, че двете стаи - на Фарятиев и на този дом на двете сестри - е едно и също и разликата ми се струва

ва беше в пианото и в подреждането на мебелите само. Смята^и, че това е всъщност едно решение за стандартизацията на нашия живот, за този провинциализъм, който ограбва и едните, и другите. И всъщност в хода на спектакъла тези бели стени, които са един малко по-друг ^Тостров в семейството на Фарятиев, ме убедиха, че решението на художника дава много големи основания и помага страшно много на това решение на спектакъла за тази поетична лирична струна, която има в него.

На добър час на всички!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Сърбов.

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: Това е хубаво и там е нещастieto, че даже и професионалистите може да говорят най-различни неща, да харесват или да не харесват.

И аз ще кажа това, което ми направи впечатление, когато гледах първи път пиесата. Порази ме постижението на Жоржета и на Валя Гиндева. Просто ме порази! Толкова бяха в образите, в ролите си.

Това, което Дупаринова каза за Сава Хашъмов, аз също го потвърждавам и не съм съгласен с Юлиан Вучков, че във втората част на изпълнението нещо липсва при него. Напротив, аз смятам, че точно този човек така ще постъпи и в драмата си, когато я получава.

Смятам, че ако Ружа Делчева играе на втори план това, което тя сега играе на първи план, ще бъде по-интересно. Ако тя играе загрижената майка, т.е. ако тя изхожда от това, че сърцето ѝ не е добре, Тя изпълнява прекрасно там този момент. Но непосредствено след това прилошаване тя пак идва в онова състояние, в което е отначалото на пиесата. Смятам, че образът би се обогатил, ако тя още отначалото играе една майка, която има в

грижите си към тези две дъщери.

Тези две дъщери - Валя Гиндева и Жоржета Чакърова - играят така, че зрителят винаги ще си каже: това младо поколение не е така повърхностно, както ние го мислим. Сложни хора.

ОБАЖДАТ СЕ: Не е магнетофонна младеж.

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: Да, магнетофонна младеж. Сложни хора. И много голяма сполука! Много голяма сполука!

Аз не мисля, че Валя Гиндева трябва нещо да обира, защото у дома имам такива две-три и все са по килимите, все са по леглата, прескачат се и онзи момент, за който се говори, когато тя ще бяга, точно това объркване, точно тази паника е много правдоподобна, много вярна, много жизнена.

И аз смятам, че няма нужда да изчиства. Те ако рекат там да изчистват, ще се получи ...

Н.А. МАРГАРИТА ДУПАРИНОВА: Днес беше по-изчистено от онзи път. Защото не може да вика така.

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: Няма какво да го чисти. То е толкова естествено. Тази жена, която толкова е чакала този човек и която тръгва да бяга с този багаж.

Сега тя взема от едно чекмедже белъо и си слага там в чантата. Тя би могла да влезе с този куфар и с тези дрехи. Защо ще държи в чекмеджето тези неща?

ОБАЖДАТ СЕ: Това ѝ е стаята.

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: Да, ама там в чекмеджето ли трябва да ги държи.

Н.А. ПРОФ. КРЪСТЬО МИРСКИ: Да, не е мястото там за това белъо в това чекмедже. Наистина това е дребулия, но може да се намери друго решение.

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: После аз смятам, че поне третият

шкаф е излишен. Там има три шкафа, в които има много малко прибори. Ако те бяха всички отрупани с прибори, и четвърти шкаф щещ да бъде необходим. А те са почти празни и смятам, че този трети шкаф там е излишен.

Аз не приех, мене просто ме смушаваше, не казвам празнеше този екран. И осветлението е такова, че там през цялото време седят сенките на актьорите. Ако това беше търсено специално от режисьора, тези сенки щяха да бъдат удължени, нещо да внушават. Би могло там с някаква помощна лампа да се убият тези сенки.

Може би ще се каже, че декорът е търсен специално. Но ние имаме едната стая със съвсем реалистичен декор, а другата е един екран. Това мене ме смушава и мисля, че там диалозите или диалогът между Ружа и Таня не ме хвана мене така, както ме хвана всичко това, което го прави Жоржета или Виолета Гиндева. Някакси прищпорено. Може би Таня не е облечена подходящо. Например тази черна кърпа, дето е сложила като траур за починалия й там съученик, нещо ми се вижда малко прищълнато и прищпорено. Там се гони малко текст. Аз не я чувствавам у дома си тази жена и не чувствавам Ружа, когато влезе, да се чувствува там в един дом и да приказват. Ето това нещо не го приемам.

Н.А. ПРОФ. КРЪСТЬО МИРСКИ: Двете народни актриси се съревновават.

З.А. СТЕФАНСЪРБОВ: Не, не, аз също така ще кажа това, което каза Юлиан Вучков за Ружа Делчева, и за Таня ще кажа. Но на мене ми липсва тази органика у тях. Там се гони малко текст, да си кажат текста. Не е както при Валя и при Жоржета. Там и Жоржета, и Сава Хашъмов са просто в образите си. Те са в цялата тази действителност, в цялата тази атмосфера и правят силно впечатление.

Там едната актриса казва, когато се звъни, "Ида, ида", а другата актриса казва "Идвам, идвам". То е защото ние престанахме да си помагаме един на друг през време на репетициите. И едната актриса просто не е обърнала внимание на другата актриса да не казва "идвам", а да казва "ида".

За осветлението казах. Би трябвало да се убие там. Защо са тези сенки по този екран?!

Костюмите са великолепни с изключение на този на Таня Масалитинова. Възможно е Таня да е казала "аз сама ще се облека" Кой знае.

Но Ружа Делчева там, ако играе на пръв план сърцето я бол и съм загрижена за тези мои дъщери, за бъдещето им, ако тя не идва с тази вечна усмивка, а я търси усмивката, търси жизнеността, търси радостта, даже когато носи кафето на дъщеря си, просто тази постоянна грижа да е в нея, а да търси като втори план това което тя играе на първи план, мисля, че ще бъде по-вярно.

За декора казах. Това ми пречи на мене. Може би там на това прозорче трябва да ~~се~~направи нещо. Не знам дали сте обърнали внимание, но мене това огледало страшно ме дразни, което става, когато актьорите са на преден план. Там може да се сложи една завеска.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Не може да се сложи там ~~З~~авеса, защото отам се гледа.

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: Ами ще се сложи там една дупка.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Там трябва всички стъкла да бъдат такива които пропускат в едната страна, а отзад да не пропускат

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: За музиката се каза. Аз просто съм трогнат и го целувам нашия Крум! Толкова дискретна и толкова много говореща музика.

Ако всички тези големи постижения на Жоржета, на Валя Гин.

дева, на Сава Хашъмов са дело на режисьора, ние трябва да я поздравим.

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: А ако не са? /Смях/

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: А това, което според мене малко не достига, това, което аз казвам като минус на Ружа и на големите наши актриси - народните актриси Ружа и Таня, аз мисля, че може би малко не са слушали режисьора, защото колкото е по-голям, толкова по-малко слуша. Но по отношение на мизансцена, почти целият мизансцен е идеален. Представлението е чисто що се отнася до режисурата.

Сега аз не знам дали този нежен инструмент може да се задействува с петата на Гиндева. Ако може, то е много хубаво и то е в характера на това момиче, но може би ще се случат нещо на магнетофона.

Ако не може така да се задействува с крака, добре е да се задействува с ръката. Но всичко друго е идеално!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Енчо Халачев.

З.А. ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Аз гледах и вчера спектакъла - казвам спектакъла, защото това вече е наистина спектакъл, а не репетиция - и побързах веднага да споделя с директора, че това е едно добро представление. Той доста скептично ми отговори: Вие все така казвате, че е добро, а след това излиза не съвсем така.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Без да имам пред вид конкретното представление. Аз казах за всички.

З.А. ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Без конкретното, като обобщение. Аз го казвам в полза на представлението, тъй като това, което слушах ме днеска, говори точно за обратното - за радостта на всички ни от това, което се ражда на малката сцена.

Преди всичко искам да кажа, че вина за това има изключително успешното включване на тази умна, деликатна, тънка съв-

ременна пиеса в нашия репертоар.

И второ, че малката сцена, срещу която толкова много възражения е имало и продължава още да има...

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Някои даже и на художествен съвет не идват. Оскърбително им е да гледат.

З.А. ЕНЧО ХАЛАЧЕВ: Даже не идват, да демонстрирайки по този начин отношението си към малката сцена. А пък аз мисля тъкмо обратното - че малката сцена и не само от тука, а още когато бива в онази непригодна телевизионна зала, се оказва изключително полезна за актьорите като школа, като експеримент не бих казал, като школа, за която малко трябва да се върнем, тъй като в голямата сцена ние забравяме понякога да бъдем органични, да бъдем естествени, да бъдем нормални в човешкото си поведение. А изведнъж тази малка сцена ни кара, волю-неволю, искаме-не искаме, да се съобразяваме с това, че вече срещу нас стои очи в очи, както се казва, нашият зрител и той никак няма да ни повярва, ако ние го лъжем в очите му, т.е. ако почнем да играем някакъв груб театър.

Мисля, че третата заслуга - това е вече заслугата на режисурата, която също така тънко, ненатрапчиво, много деликатно с много голям финес е постъпила към разработката на пиесата. Мисля, че тъкмо това е достойнството на Димитрина Гурова, когато говорим за нейното достойнство - че никъде тя не демонстрира натрапчиво своето присъствие, а с тази скрита деликатна, едно временно дирижираща разбира се, ръка направлява целия спектакъл и то не само в неговия емоционален градус, а и в неговия преди всичко мисловен съвременен бих казал рефлекс, който изключително тънко достига до нас, зрителите, които стоим в залата в този ден.

Мене ме особено поразяват тези точни неща, тази точна атмосфера и настроения, които се създават, тези настроения, които преливат от едно в друго състояние, тази тънкост, с която се придвижват нещата, тъй като пиесата не е за едно само в своя разказ, в своя сюжет бих казал тя почти няма сюжет, а в много неща от живота, за които ние понякога забързани именно в този съвременен ритъм, не ги усещаме, като че ли не ги забелязваме и ги пропускаме покрай нас.

Пиесата носи една изключителна поетичност. Тази поетичност е усетена от режисурата и аз мисля, че ние имаме един поетически в най-добрия смисъл на думата спектакъл, към който лично аз имам едно пристрастие и затова може би толкова много ми допада такъв начин, такъв поглед на режисурата върху този материал.

Трябва да призная, че когато четох пиесата, не в такава дълбочина съм я усетил, както я виждам сега разкрита. Аз говоря защото видях и втория състав и второто представление.

С това аз се присъединявам към радостта на всички ни от това, което се ражда.

Ако трябва да направя една бележка по отношение на главния герой, за когото съм съгласен с всички хубави неща, които се казва, не знам дали е главен герой, но поне като тема, за Фарятиева става дума, на мене ми се струва, че не толкова във финала, колкото в началото ни липсва тази непреднамереност, тази не игра на чудатост, а тази простота и нормалност, в които започват да се развиват нещата. Струва ми се, че Савата започва с един градус, с едно предварително като че ли решение да ни внуши, че той е чуждак, че е малко по-особен човек, че от тук нататък ще го виждаме в тази светлина.

На мене ми се струва, че би трябвало вероятно да почне от нула това нещо, по-неангажирано, по-простичко, като че ли не

толкова акцентирано. Струва ми се, че този акцент в началото малко ми пречи за извисяването именно на това, за което вие говорите, че не ви достига във финала. И ако това стане, тогава този баланс ще се получи - ако се започне от нулата, ще се стигне до тези сълзи на финала и до тази вгълбеност, максимална вгълбеност която актьорът ни предава вече с много по-прости средства и ни кара много повече да се вълнуваме и да го приемаме такъв, какъвто е обикновен, делничен и едновременно много поетичен, много в своите поетически видения, в своя поетически мир. Мисля, че това би донесло именно за балансирането на ролята по-успешно, ако се търси обратното. Както започва и едно градиране още в края, страхувам се, че това ще изхвърчи в друга посока.

Може би в тази насока също на търсене на режисурата някъде на някои места битовите неща би трябвало да ^{се} изчистят. Аз ги разбирам, че те са търсени от режисурата повече като жизнена правда, като жизнено поведение и конкретност на актьорското боравене, но някъде ми се струва, че има малко още едно залитане в битово начало, в битово обиграване даже бих го казал, което е малко ненужно вече за пиесата. И така вече то е достатъчно жизнено.

Също понеже гледах втория състав, ми се струва, че Николина Леова, която играе другата леля с Таня Масалитинова заедно играе много ярко, много добре, но веднага бих казал, че тази яркост в тази обстановка долу в камерната зала, в камерната сцена ми е малко в повече. Би могло малко, Николина, понеже си тука, да се тушират тези неща, т.е. като поведение да си е абсолютно всичкото, но малко по-туширано всичко, приведено до условията, които налага долу камерната сцена.

НИКОЛИНА ЛЕОВА: Усетих го.

Мисля, че бележката за Валя е също справедлива, тука Тони я каза - малко по-голяма прибраност и особено не толкова играене на момиченце. Тя по поведение, по обстоятелства го има това нещо.

За музиката също мога да кажа, че е на висотата и на спектакъла, и на режисурата, и на актьорската игра.

Целият колектив е много споен, много точен, много стилизиран в посока на търсенията на режисурата.

На добър час!

З.А. СТЕФАН СЪРБОВ: Другарко Гюрова, моля ви се скрийте го суфльора там! Нека да застане там в това. Половината публика все си казват, особено аз като знам, че нищо не може да помогне суфльорът.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: Само една бележка искам да кажа, нещо, което ме подразни в спектакъла и което всъщност лесно би могло да се избегне. Понеже на няколко места се акцентира на това, че Александра е учителка по музика и тя след това няколко пъти сядва на пианото, а в същност изведнъж се разбира, че това е пиеса, която не особено добре и въобще не свири, на мене ми се струва, че това режисьорски трябва да се промени и просто дори с някакви дисониращи акорди. дори някакви механични почуквания на пианото, защото това, което го проиграва, упражнения ли са, какво е, което тя се опитва да прави...

ОБАЖДАТ СЕ: Шопен.

АНТОНИЯ КАРАКОСТОВА: ... веднага личи неловкост във всеки случай.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Николай Николаев.

НИКОЛАЙ НИКОЛАЕВ: Аз ще бъда кратък. Аз, за разлика от тука говорещите, съм дълбоко недоволен от гост-режисьора Димит-

рина Гюрова, която се опита да счули една традиция и я счули тази традиция в нашия театър от няколко години художественият съвет да се прави един ден преди премиерата. И съм дълбоко убеден, че в тази седмица, която остава до премиерата, тя и всички колеги, които играят блестящо, ще имат възможност да купят от предложенията, направени с чисто сърце от всички тук и най-вече от двамата критици, с които съм съгласен, за да не повтарям. В тази седмица има достатъчно време да стане спектакълът още по-чудесен, отколкото е.

И си мисля и нещо друго. Говоря сега за живописца. В последните години ние, увлечени да създаваме монументални платна, в които да има много маслени бои, крецящи, крупни фигури, понякога кухи от тази крупност, забравяме някои неща. Колко е хубаво, че ние тук се срещаме с един акварел. Но кой днес рисува с водни бои?! Срещаме се с един чудесен, нежен акварел, който наистина наблюдаваме с удоволствие. И зад първия план, зад онази мараня бих казал въздушна човек може да види тези философски, дълбоко човешки, истински човешки вълнуващи проблеми, от които в последно време като че ли малко се стучихме да възприемаме.

Благодаря ти, Димитрина, за чудесния акварел, който подаря на Народния театър и от който имахме според мене голяма нуда.

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Др. Славка Славова.

З.А. СЛАВКА СЛАВОВА: По-хубаво без микрофона, защото заради този микрофон досега се въздържах да говоря. Ужасно ме смущава.

Аз съм толкова много развълнувана от това, което видях сюринта, че не мога да разбера, не мога да преценя и да разбера от какво съм развълнувана - дали от колегите си, от пиесата ли,

от какво, и аз не знам. Струва ми се, че това е една пиеса толкова необходима сега, толкова необходимо е да се покаже на сцената, за да чуят хората, да я чуят младите хора преди всичко. Аз съм в едно такова особено състояние и ще ви кажа защо. Защото след обед имаме едно събиране, вие всички знаете, на което събиране ще трябва да говорим и да се срещнем с Олга Кирчева и Пенка Икономова, и ми бяха казали и аз да стана и да кажа няколко думи. И представете си, че аз след обед смятах да говоря именно за това, за което се говори в тази пиеса.

Трябва да ви призная, че когато ми дадоха да прочета тази пиеса, за да обсъждаме дали да влезе в нашия репертоар или не, не помня вече на Тони Каракостова ли, на Севелина Гьорова ли, не знам на кого и как казах, че в началото ми се вижда много ясна, много хубава, но към края просто не мога да я разбера.

Сега, днеска, аз разбрах пиесата и то така я разбрах, че много се развълнувах и не мога сега да приказвам.

Искам непременно да отбележа Жоржета Чакърова. Валя Гиндѝва, искам непременно да кажа колко много ме впечатли играта на Сава Хашъмов и колко хубаво би било, ако това, което той показва днеска на камерната сцена, го пренесе и на голямата сцена. Тази събраност, тази съсредоточеност дава много повече израз на вътрешното състояние на даден герой, отколкото това, което напоследък съм виждала при него на голямата сцена. Струва ми се, че това е едно много голямо негово постижение.

В този смисъл искам да отправя и към Валя, и към Жоржета една такава бележка. Аз никак не отричам това, че трябва да се играе ярко във всички случаи, на голяма и на малка сцена ярко трябва да се играе. Но тази яркост долу все пак трябва, когато имаш някакъв ярък, изразителен жест, физически, външен, той да

бъде предшествуван от по-малко ярки жестове, за да стане този жест акцент, за да стане този поглед акцент, за да стане това движение, преминаване акцент.

А ми се струва, че и при Жоржета, и при Валя това някак си не става, тези ярки приспособления преобладават и като че ли губиш акцентите. Не знам дали съм ясна, не знам дали ме разбирате достатъчно какво искам да кажа.

Затова ми се струва, че те трябва да оберат някои приспособления за сметка на други, които да станат по-ярки, да бъдат по-релефни някакси изразните им средства.

Пиесата положително ще има много голям успех. Тука се говори за нещо, което ми се струва всички нас вълнува, за неща, които всеки би трябвало да ги чуе и всеки да се позамисли малко по тях.

На добър час желая на Димитрина Гюрова, желая добър час на всички мои колеги, които бяха чудесни в пиесата!

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Благодаря. Друг? Искан ли някой друг думата?

Димитрина, искаш ли думата?

З.А. ДИМИТРИНА ГЮРОВА: Искан. Първо благодаря за много хубавите думи, които се казаха. Ние ще проанализираме всичко, което тука аз най-подробно записах и няма да ползвам вашия запис. Водих си собствен протокол, за да не изпусна нещо от това, което ви е казахте. Така че критичните бележки, които вие имате, ще ги осмислим и разбира се онова, което е в решението на спектакъла, което не спори с него, ние на всяка цена ще се опитаме в дните, които ни остават, те не са малко, да го реализираме на сцената. Това е общата бележка, която искам да направя.

Другото конкретно, което искам да кажа, е за Валя Гинде

ва. Тука има актьори колеги в художествения съвет, които навярно си дават сметка каква огромна трудност преодоля Валя Гиндева, която поиде на репетиции след излизането на премиерата на "Бяг" и дели тези репетиции с другата изпълнителка на ролята, момичето също неопитно, младо и имащо нужда от репетиции, така че беше невъзможно да ѝ се дадат повече репетиции.

Това, което Валя направи - аз много ценя постижението на другата изпълнителка и много бих се радвала, ако повече хора от художествения съвет дойдат да видят това талантливо младо момиче, което прави своя дебют на вашата сцена, много ценя постижението на Камелия - е такава, че бих искала да изкажа моята благодарност към Валя, към нейната преданост към работата, към колемите усилия, които положи. И моята благодарност за резултата, който е постигнат.

Що се отнася до това известно, бих употребила театралния термин по-елегантно осъществяване на някои от действията с по-малко физическо напрежение, това е въпрос на съзряване, това е въпрос на чисто професионално улягане, за което има още време, има още представления.

Нищо в решението на Валя, нищо в нейното поведение аз не бих променила като решение, като поведение, като последователност от постъпки и действия, които тя извършва на сцената. Бих искала просто да ѝ внуша вяра, доверие и самочувствие за онова, което прави.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКАЗВАНЕ

ПРЕДС. ДИКО ФУЧЕДЖИЕВ: Другари, да заключваме.

Като изхождам от всичко, което беше казано тука, смятам,

че можем да дадем една висока оценка - разбира се, като имам предвид и моето впечатление и убеждение - на този спектакъл, осъществен от др. Димитрина Гюрова на камерната сцена.

Трябва да отбележа, че когато четох тази пиеса, твърде трудно ми беше да си представя как ще изглеждат нещата, защото тя е с неостра сюжетност, като текст и като история човек малко трудно може да види реализацията.

От това, което видяхме, искам специално да отбележа заслугата на режисьора Димитрина Гюрова. Един спектакъл с великолепна атмосфера, с великолепни постижения на актьорите. Има време, има още една седмица до премиерата и някои неща, които режисьорката ще сметне за възможно и в нейната концепция, ще осъществи допълнително. Нещата ще се наместват. Ще видим и втория състав.

Смятам, че нашият театър в този случай бележи един успех както с реализацията, така и с тематиката. Има интересни проблеми. И аз мисля, че този спектакъл ние ще го показваме и в провинцията, когато ходим. Изобщо това е едно представление, което може да ни служи много.

Искам да изкажа моята благодарност и на режисьора, и на всички актьори.

Тука за Валя Гиндева се говори твърде много, но тя твърде късно влезе в работата, това трябва да се има пред вид, и режисьорката прояви една голяма упоритост и пример на работоспособност и точност в своята работа.

Искам да благодаря на Валя Гиндева, която наистина влезе късно, но положи всички усилия да се спой с този колектив и благодарение на това, на усилията на всички актьори и на режисьора ние имаме един добър спектакъл.

Пожелавам на добър час на всички.

Закривам заседанието.

/Заседанието бе закрито в 12,20 часа/

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Д. Фучеджиев/

СТЕНОГРАФ:

/Л. Лазов/